

a fás szárú növények védelméről szóló önkormányzati rendelete előzetes tervezete

[1] Budapest Főváros XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat Képviselő-testülete felülvizsgálta a fás szárú növények védelméről szóló 58/2018. (XII. 17.) önkormányzati rendeletet az annak alkalmazása során szerzett tapasztalatok alapján. A madarak védelme érdekében indokolt a költési időszakon kívüli időszeakra korlátozni a fás szárú növények kivágásának lehetőségét. Szükségessé vált az összhang biztosítása a települési zöldinfrastruktúráról, a zöldfelületi tanúsítványról és a zöld védjegyről szóló 282/2024. (IX. 30.) Korm. rendelet rendelkezéseivel, különös tekintettel arra, hogy a fővárosi kerület jegyzője környezetvédelmi államigazgatási hatáskörében jár el. A felülvizsgálat eredménye alapján a Képviselő-testület a Budapest Főváros XII. kerület Hegyvidék területén fás szárú növények védelme és megőrzése, valamint rongálásának és pusztításának megakadályozása, vagy a bekövetkezett károsodás csökkentése érdekében önkormányzati rendeletet alkot.

[2] Budapest Főváros XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat Képviselő-testülete a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 46. § (1) bekezdés c) pontjában, valamint 48. § (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, a Magyarország Alaptörvényének 32. cikk (1) bekezdés a) pontjában, valamint a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 11. pontjában meghatározott feladatkörében eljárva – a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 48. § (3) bekezdésében biztosított véleményezési jogkörében eljáró Pest Vármegyei Kormányhivatal véleményének a kikérésével – a következőket rendeli el:

I. fejezet

Általános rendelkezések

1. Hatály

1. §

E rendelet állapítja meg a zöldfelületi hatóságként eljáró jegyzőnek (a továbbiakban: elsőfokú hatóság) a települési zöldinfrastruktúráról, a zöldfelületi tanúsítványról és a zöld védjegyről szóló 282/2024. (IX. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Tzir.) szerinti hatáskörében alkalmazandó különös eljárási rendelkezéseket.

2. Értelmező rendelkezések

2. §

E rendelet alkalmazásában:

1. *Fa*: egy vagy több törzsű fás szárú növény, amelynek egyértelmű csúcsdominanciájával rendelkező központi hajtásából nőnek ki a fő ágai (lombhullató és örökzöld fa, bokorfa);
2. *Előnevelt fa*: többször iskolázott, legalább 16-18 cm törzskörméretű lombos fa, amely egyenértékű 350/400-as többtörzsű parkfával vagy bokorfával, illetve 8-10 cm törzskörméretű fává növekedő örökzölddel;
3. *Költési időszak*: a március 1-től augusztus 31-ig terjedő időszak;

4. *Örökzöld fa*: nagy lombkoronát növelő, fatermetű növény a 2. mellékletben meghatározott fajok egyedei kivételével,
5. *Törzsmérő*: a fatörzs vagy többtörzsű fa esetén fatörzsek földfelszíntől számított 1 m magasságban mért átmérője centiméterben számolva;
6. *Tőátmérő*: a fatönk talajszint közelében mért átmérője centiméterben számolva;
7. *Vegetációs időszak*: az április 1-jétől október 31-éig terjedő időszak.

3. Alapelvek

3. §

- (1) Az elsőfokú hatóság az eljárása során fokozott figyelmet fordít a kerület faállományának megóvására és a kerületi élővilág – különösen a helyi madárvilág – sokszínűségének megőrzésére.
- (2) Az elsőfokú hatóság eljárása során törekszik arra, hogy a fiatal faállomány – a klímaváltozáshoz való hatékonyabb alkalmazkodóképességére tekintettel – helyben maradjon, és a fás szárú növények életkörülményei pótlás esetén is biztosítottak legyenek.
- (3) Megtartandó fák kivágása – azok kiemelt értékére tekintettel – csak különösen indokolt esetben engedélyezhető.
- (4) A használnak, ha a hatóság engedélyével, és az abban foglalt feltételeknek megfelelően végzi ezen tevékenységet, a hatóság a pótlást csökkentett mértékben írja elő.
- (5) Az elsőfokú hatóság feladatai ellátása során az átláthatóság követelményének lehető legszélesebb körű érvényesülését biztosítja.

4. Általános rendelkezések

4. §

A madarak védelme érdekében nem közhasználatú területen a fakivágást, közhasználatú területen a fás szárú növények kivágását vagy a fa metszését a költési időszakon kívül kell elvégezni, kivéve, ha a kivágás vagy a metszés élet-, testi épség- vagy vagyonvédelmi okból szükséges.

5. §

Megtartandó fa esetében a fa lombkorona vetületének 1,5 méterrel megnövelt területén belül magas- és mélyépítés, illetve a felszín alatt 30 cm-nél mélyebb földmunka (tereprendezés, burkolat kialakítás) nem végezhető, továbbá raktározás, tárolás nem megengedett. Ezen előírás alól kivételt képeznek a jókarbantartási kötelezettség körében elvégzendő munkák.

6. §

A kompenzációs intézkedésből befolyt összeg a Budapest Főváros XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat (a továbbiakban: Önkormányzat) Környezetvédelmi Alapjának bevétele, amelyet kizárólag a közterületen fás szárú növény ültetésére, a közterületi települési zöldfelület fejlesztésére és rekonstrukciójára, valamint a megtartandó fák fenntartására lehet felhasználni.

II. Fejezet

A nem közhasználatú területen lévő fák kivágása és pótlása

5. Fák kivágásának engedélyezése, bejelentése

7. §

Az elsőfokú hatóság engedélyt kell kérni a nem közhasználatú területen lévő,

- a) 10 cm-nél nagyobb törzsátmérőjű lombhullató fa vagy bokorfa,
- b) 5 cm-nél nagyobb törzsátmérőjű örökzöld fa,
- c) fapótlás körében telepített fa,
- d) megtartandó fa,
- e) a hatóság korábbi döntésében a fapótlás területi követelményének megállapításakor a 15. § (5) bekezdése szerint figyelembe vett, az érintett telken meglévő 5-10 cm közötti törzsátmérőjű fa kivágásához.

8. §

[a végleges normaszöveg a jelenlegi, a nem közhasználatú területen álló fák kivágásának engedélyezéséhez benyújtandó formanyomtatvány tartalmát itt fogja tartalmazni]

(1) Az engedély iránti kérelemnek – a Tzir. 3. mellékletében meghatározottakon túl – tartalmaznia kell

- a) [...]

9. §

(1) Az elsőfokú hatóság fakivágási engedélyt

- a) kertészeti – vagy indokolt esetben egyéb szakági – szakvélemény alapján növény-egészségügyi vagy vagyonvédelmi okból,
- b) jogszerű építési tevékenység vagy speciális funkciójú épületek létesítmények működésének biztosítása érdekében, vagy
- c) magánút jogszerű létesítése céljából

adhat ki.

(2) Az elsőfokú hatóság megtartandó fa kivágását csak

- a) a fa – kertészeti szakvéleménnyel igazolt – növény-egészségügyi állapota miatt, a fa kivágása nélkül el nem hárítható, élet-, testi épség- vagy vagyonvédelmi okból
 - b) a fa megtartását lehetetlenné tévő életképtelenné válása esetén, vagy
 - c) a telek közterületi kapcsolatának biztosítása érdekében
- engedélyezheti.

(3) A fakivágási engedély

- a) az (1) bekezdés a) pontja vagy a (2) bekezdés a) és b) pontja szerint engedélyezett kivágás esetén a véglegessé válásától számított egy évig, vagy
 - b) egyéb esetben az építési tevékenység befejezéséig
- jogosít a kivágásra.

10. §

(1) A használó

a) – ha a veszély elhárítására a fa kivágása nélkül nincs lehetőség – az élet-, testi épség- vagy vagyon biztonságát veszélyeztető fát, vagy

b) a vegetációs időszak során élő lombozattal nem rendelkező fát (a továbbiakban: kiszáradt fa) engedély nélkül, bejelentés mellett kivághatja.

(2) A használó a (1) bekezdés szerinti fakivágást legkésőbb a kivágást követő nyolc napon belül, írásban jelenti be az elsőfokú hatóságnak.

11. §

[a végleges normaszöveg a jelenlegi formanyomtatvány tartalmát itt fogja tartalmazni]

A bejelentésnek a – a Tzir. 3. mellékletében meghatározottakon túl – tartalmaznia kell

a) [...]

12. §

A használó engedély vagy bejelentés nélkül kivághatja

a) a 3. mellékletben meghatározott fajú gyümölcsfát,

b) a Tzir. 2. mellékletében meghatározott inváziós fajú fát,

c) a 10 cm-nél nem nagyobb törzsátmérőjű lombhullató fát vagy bokorfát, vagy

d) az 5 cm-nél nem nagyobb törzsátmérőjű örökzöld fát.

6. A fák pótlása

13. §

A használó a 7. § szerint engedélyköteles vagy a 9. § szerint bejelentésköteles, nem közhasználatú területen lévő fa kivágása esetén a fa kivágását követő egy éven belül, építési tevékenység miatt engedélyezett fakivágás esetén az építési tevékenység befejezéséig gondoskodik a fa pótlásáról.

14. §

(1) A fapótlás mértéke

a) a kivágott fa törzsátmérőjének 200%-a,

b) megtartandó fa engedély nélküli kivágása esetén a kivágott megtartandó fa törzsátmérőjének 300%-a,

c) engedély alapján végzett fakivágás esetében a kivágott fa törzsátmérőjének 100%-a.

(2) Az (1) bekezdéstől eltérve magánút területéről kivágott fa esetén a fapótlás mértéke a kivágott fa darabszáma.

15. §

(1) A használó a fa pótlásáról az érintett telken, előnevelt fa telepítésével gondoskodik azzal, hogy magánút területén kivágott fa telepítéssel nem pótolható.

(2) Fapótlásként 2. mellékletben meghatározott faj egyede nem telepíthető.

(3) Fapótlás telepítéssel történő teljesítése esetén a telek teljes értékű zöldfelületének minden megkezdett 100 m²-ére legalább egy, legfeljebb három fát kell telepíteni.

(4) A (3) bekezdéstől eltérve,

a) kiszáradt fa,

b) növény-egészségügyi okból kivágandó fa,

c) élet-és vagyonvédelmi okból kivágandó fa, vagy

d) speciális funkciójú építmények működésének biztosítása céljából kivágandó fa

kivágása esetén az érintett telek teljes értékű zöldfelületének minden megkezdett 100 m²-re legalább egy fát kell telepíteni.

(5) A fapótlás területi követelményének meghatározásakor az érintett telken meglévő faállomány egyedeiből az elsőfokú hatóság által a hatóság döntésében bemutatott szakmai indokok alapján kiválasztott 5-10 cm közötti törzsmérőjű fák figyelembe vehetők.

16. §

A használó a fapótlást nem teljesítette, ha a telepített fa az ültetést követő vegetációs időszak kezdetén nem ered meg. Ebben az esetben a használó a telepítést a hatóság korábbi döntésének megfelelően megismétli.

17. §

(1) Az elsőfokú hatóság kompenzációs intézkedésként fapótlási díj megfizetését írja elő

a) abban az esetben, ha a fapótlás az érintett telek adottságai miatt telepítéssel nem, vagy csak részben teljesíthető, valamint

b) magánút területén a kivágott fa pótlása esetén.

(2) A fapótlási díj az előző naptári évben, közterületen elültetett fák igazolt ültetési költséggel együtt számított átlagára és a megállapított fapótlás darabszámának szorzata.

(3) Az elsőfokú hatóság a tárgyévre vonatkozó fapótlási átlagárát az Önkormányzat honlapjának tematikus aloldalán közzéteszi.

7. A fák engedély, illetve bejelentés nélküli kivágása

18. §

(1) Ha a használó

a) a 7. § szerint engedélyköteles, nem közhasználatú területen lévő fát engedély nélkül vagy engedély helyett csak bejelentés után,

b) 9. § szerint bejelentés, nem közhasználatú területen lévő fát bejelentés nélkül

vágja ki, az elsőfokú hatóság a kivágott fára vonatkozó fapótlási díjjal azonos összeg megfizetésére kötelezi.

(2) Ha az engedély nélkül kivágott fa vagy megtartandó fa törzsmérője utólag nem állapítható meg, a fapótlás mértékének megállapításához a kivágott fa tőátmérőjét kell alapul venni. Ha utólag sem a darabszám, sem a tőátmérő nem állapítható meg, akkor az elsőfokú hatóság a rendelkezésre álló adatokból kikövetkeztethető egyedszámot és egyedenként 30 centiméteres törzsmérőt vesz alapul.

III. Fejezet

A közhasználatú területen lévő fás szárú növények kivágására és pótlására vonatkozó rendelkezések

8. A fás szárú növények kivágása

19. §

(1) Közhasználatú területen lévő fás szárú növényt kivágását az elsőfokú hatóság a Tzir 21. § (1) bekezdés d) pontja szerinti esetben

- a) máshová nem helyezhető gépkocsibehajtó létesítése,
- b) építési tevékenység,
- c) egyéb, szakértői véleménnyel alátámasztott, különösen indokolt ok esetén engedélyezi.

(2) Az engedély érvényességi ideje a véglegessé válásától számított egy év.

20. §

[a végleges normaszöveg a jelenlegi, közhasználatú területen történő fás szárú növény kivágására engedélyezésére vonatkozó formanyomtatvány tartalmát itt fogja tartalmazni]

Az engedély iránti kérelemnek – a Tzir. 3. mellékletében meghatározottakon túl – tartalmaznia kell

a) [...]

21. §

[a végleges normaszöveg a jelenlegi, közhasználatú területen történő fás szárú növény kivágása bejelentésére vonatkozó formanyomtatvány tartalmát itt fogja tartalmazni]

Fás szárú növénynek a Tzir. 22. § (1) bekezdése szerinti kivágása esetén a bejelentésnek – a Tzir. 3. mellékletében meghatározottakon túl – tartalmaznia kell

9. A fás szárú növények pótlása

22. §

A fás szárú növény pótlásának mértéke

- a) a kivágott fa törzsátmérőjének 200%-a,
- b) cserje esetében a cserjével borított terület által borított terület 200%-a,
- c) megtartandó fa engedély nélküli kivágása esetén a kivágott megtartandó fa törzsátmérőjének 300%-a.
- d) fás szárú növény engedély alapján végzett kivágása, illetve eltávolítása esetében a kivágott fa törzsátmérőjének 100%-a, vagy cserjével borított terület 100%-a,
- e) gyümölcsfa, kiszáradt fa vagy inváziós fajú fa, valamint növény-egészségügyi, élet- és vagyonvédelmi okból kivágandó fa esetén a kivágandó fa darabszáma.

23. §

A használó a fa pótlásáról előnevelt fa telepítésével gondoskodik.

24. §

(1) Az elsőfokú hatóság kompenzációs intézkedésként fapótlási díj vagy cserjepótlási díj megfizetését írja elő, ha a fás szárú növény pótlása a Tzir-ben foglaltaknak megfelelően telepítéssel nem teljesíthető.

(2) A fapótlási díjat a 17. §-ban meghatározottak szerint kell megállapítani.

(3) A cserjepótlási díj az előző naptári évben, közterületen elültetett cserjefelület egy négyzetméterre eső, igazolt ültetési költséggel együtt számított átlagára és a szükséges cserjepótlás négyzetméterének szorzata.

(4) Az elsőfokú hatóság a tárgyévre vonatkozó cserjepótlási átlagárát az Önkormányzat honlapjának tematikus aloldalán közzéteszi.

25. §

(1) Ha a használó

a) a közhasználatú területen lévő, engedélyköteles fás szárú növényt engedély nélkül vagy engedély helyett bejelentés alapján, vagy

b) a közhasználatú területen lévő, bejelentésköteles fás szárú növényt bejelentés nélkül

vágja ki, az elsőfokú hatóság a kivágott fás szárú növényre vonatkozó fapótlási vagy cserjepótlási díjjal azonos összeg megfizetésére kötelezi.

(2) Ha az engedély nélkül kivágott fa vagy megtartandó fa törzsátmérője utólag nem állapítható meg, a fapótlás mértékének megállapításához a kivágott fa tőátmérőjét kell alapul venni. Ha utólag sem a darabszám, sem a tőátmérő nem állapítható meg, akkor az elsőfokú hatóság a rendelkezésre álló adatokból kikövetkeztethető egyedszámot és egyedenként 30 centiméteres törzsátmérőt vesz alapul.

(3) Ha az engedély nélkül eltávolított cserjével borított terület utólag nem állapítható meg, akkor a rendelkezésre álló adatokból kikövetkeztethető borítottságot vesz alapul.

IV. fejezet

A fás szárú növények védelmének átláthatósága

10. Átláthatósági rendelkezések

26. §

Közhasználatú területen lévő fa kivágása esetén, legkésőbb a fa kivágását megelőző harmadik napon a fán vagy a fa közvetlen környezetében el kell helyezni a fa kivágását megalapozó, közérthető szakvéleményt.

27. §

(1) Az elsőfokú hatóság a fakivágási engedély véglegessé válásától számított tizenöt napon belül az Önkormányzat honlapjának tematikus aloldalán közzéteszi

a) a telek címét,

b) a kivágásra engedélyezett fák darabszámát, fajtáját, össztörzsátmérőjét,

- c) a fapótlási kötelezettség körében telepítendő fák számát,
- d) a fapótlási díj összegét,
- e) a fapótlási engedély érvényességi idejét, valamint
- f) a fakivágási engedély véglegessé válásának dátumát.

(2) Az elsőfokú hatóság a pótlásra kötelezés véglegessé válásától számított tizenöt napon belül az Önkormányzat honlapjának tematikus aloldalán közzéteszi

- a) a telek címét,
- b) az engedély nélkül kivágott fák darabszámát, fajtáját, össztörzsátmérőjét, valamint
- c) a fapótlási díj összegét.

28. §

A jegyző kezdeményezéstől számított tizenöt napon belül közzéteszi az Önkormányzat, annak költségvetési szerve, vagy az önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság által kezdeményezett, közhasználatú területen lévő fás szárú növény kivágása kapcsán

- a) az érintett telek címét,
- b) a kivágásra engedélyezett fák darabszámát, fajtáját, össztörzsátmérőjét,
- c) a fapótlási kötelezettség körében telepítendő fák számát,
- d) azt az információt, hogy fapótlási díj meghatározásra került-e,
- e) a fapótlási engedély érvényességi idejét.

IV. fejezet

Záró rendelkezések

11. Záró rendelkezések

29. §

- (1) Ez a rendelet 2026. március 1-jén lép hatályba.
- (2) Hatályát veszti a fás szárú növények védelméről szóló 58/2018. (XII. 17.) önkormányzati rendelet.

1. melléklet az előterjesztéshez

1. melléklet az .../2026 (II.) önkormányzati rendelethez

Megtartandó fasorok, fák: felülvizsgálat alatt, a megtartandó fák, fasorok térképes megjelenítése

1. melléklet az előterjesztéshez

2. melléklet az .../2026 (... ..) önkormányzati rendelethez

Oszlopos fajok: e rendelet alkalmazásában nem minősül örökzöld fának: a thuja, hamisciprus, boróka, leyland-ciprus fajok, oszlopos növekedésű egyedek

GYÜMÖLCSFÁK <i>(felülvizsgálat alatt)</i>	
Magyar név	Tudományos név
alma	Malus sp.
birs	Cydonia oblonga
cseresznye	Cerasus avium / Prunus avium
cseresznyeszilva	Prunus cerasifera
fehér eperfa	Morus alba
fekete berkenye	Aronia melanocarpa
fekete eperfa	Morus nigra
füge	Ficus carica
kajszi	Prunus armeniaca
körte	Pyrus sp.
közönséges dió	Juglans regia
közönséges mandula	Amygdalus communis
meggy	Prunus cerasus
naspolya	Mespilus germanica
őszibarack	Prunus persica
sajmeggy	Prunus mahaleb
szilva	Prunus domestica
vadalma	Malus sylvestris
vadkörte	Pyrus pyraeaster